Diakonissa-laitos

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan pyyntö antaa kirjallinen asiantuntijalausunto

**KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO ASIASSA HE 191/2022 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VAMMAISPALVELULAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Kiitämme tilaisuudesta antaa lausunto otsikon asiassa. Pyydämme huomioimaan, että asiassa lausunnon antajana on Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr, johon Rinnekoti-Säätiö sr on sulautunut 1.1.2020 alkaen.

**JATKOVALMISTELU**

Olemme aiemmassa antamassamme lausunnossa hallituksen esitykseen esittäneet yksityiskohtaisesti lakiesitystä koskevat huomiomme. Esitämme tässä lausunnossa näkemyksemme tiettyihin lain jatkovalmisteluvaiheessa tehtyihin muutoksiin.

Näkemyksemme mukaan muutos, jossa välttämättömyysedellytys on poistettu yksittäisistä palvelupykälistä, selkiyttää lakia, kun välttämättömyyskriteeri on joka tapauksessa lain soveltamisalapykälässä.

Pidämme hyvänä muutoksena myös erityisen tuen palveluiden jakamista eri pykäliin ja viimesijaisuuden poistamista. Palveluista ja niiden edellytyksistä on tarpeen säätää selvästi, jotta ne toimivat subjektiivisina oikeuksina. Tuetussa päätöksenteossa on keskeistä, että tuen luotettavuus voidaan mahdollisimman hyvin varmistaa.

Yleisesti ottaen on tärkeää säätää subjektiivisiksi tarkoitetut oikeudet niin, että lain perusteella on selvää, mihin henkilöllä on subjektiivinen oikeus ja millä perustein.

Tärkeää on myös, että lasten asumista koskeva sääntelemätön oikeustila tulee uuden vammaispalvelulain myötä säännellyksi. Nykyiset kirjavat kuntakohtaiset käytännöt vammaisen lapsen asumisen järjestämisestä kodin ulkopuolella on tarpeen saada sääntelyn piiriin. Lapsen asuminen vammaispalveluna on lakiesityksen mahdollista saada vireille huoltajien hakemuksella, mistä herää kysymys toimintamallista tilanteessa, jossa huoltajat ovat erimieliset tai mahdollisesti toisen huoltajan näkemystä ei saada. Miten lapsen etu varmistetaan tällaisessa tilanteessa?

Palveluiden tuottajan näkökulmasta selkiytystä kaipaa maininta enintään seitsemän lapsen ryhmäkodista. Näkemyksemme mukaan epäselväksi jää, tarkoitetaan tällä seitsemänpaikkaista yksikköä vai voisiko edellytys täyttyä myös kahdella 3-4 -paikkaisella kodilla, jotka yhdessä



Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk undertecknat
https://sign.visma.net/fi/document-check/8afcb734-60fb-4580-a92a-0d5a511540f7
VISMA Sign
www.vismasign.com

muodostavat yksikön? Näkemyksemme mukaan tulkinnanvaraisuus sääntelyssä voi johtaa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen.

Lapsen asuminen kodin ulkopuolella vammaispalveluna järjestettynä on lapsen ja myös perheen kannalta edellytysten täyttyessä joka tapauksessa tärkeä uudistus myös vammaisten lasten ja heidän perheidensä yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Lopuksi haluamme kiinnittää huomiota lausuntokierroksellakin esiin nostamaamme haasteellisena pitämäämme tapaan säätää usean palvelumuodon kohdalla, että palvelua voi järjestää ”osana muuta palvelua”. Näkemyksemme mukaan tällainen sääntely voi olla omiaan kaventamaan henkilöiden elinpiiriä, jos laissa annetaan mahdollisuus yhdistää palveluita, kuten esimerkiksi asumista ja päivätoimintaa. Katsomme, että palveluita tulisi lähtökohtaisesti arvioida itsenäisinä eikä niitä tulisi voida ns. sulauttaa toiseen palveluun.

Rinnekoti / Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr

*Allekirjoitettu sähköisesti*

Leila Rutanen
liiketoimintajohtaja

Pirkka Saarinen
lakiasiainjohtaja



Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk undertecknat
https://sign.visma.net/fi/document-check/8afcb734-60fb-4580-a92a-0d5a511540f7
VISMA Sign
www.vismasign.com

**SIGNATURES** **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

PIRKKA ALEKSI SAARINEN
a5ac17ae-89ca-41ef-bf64-32343e052068 - 2022-11-09 21:49:37 UTC +02:00
BankID / MobileID - edc3deb2-dba8-4e88-b37a-7067dc0d69d3 - FI

LEILA SATU SUSANNA RUTANEN
85a9af8a-9e27-4475-a71f-3e67de98a14f - 2022-11-10 09:12:02 UTC +02:00
BankID / MobileID - 2451e57f-80a7-43e8-9a72-089cf97f797a - FI

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| authority to sign | asemavaltuutus | ställningsfullmakt | autoritet til å signere | myndighed til at underskrive |
| representative | nimenkirjoitusoikeus | firmateckningsrätt | representant | repræsentant |
| custodial | huoltaja/edunvalvoja | förvaltare | foresatte/verge | frihedsberøvende |

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/8afcb734-60fb-4580-a92a-0d5a511540f7
VISMA Sign
www.vismasign.com